

1. POVIJEST, VRIJEME, PROSTOR

Što je Povijest?

1. Što je povijest?

2. Svojim riječima objasni što je prošlost.

3. Pročitaj sljedeće rečenice. Ako je tvrdnja točna, zaokruži DA, a ako je netočna, zaokruži NE. Uz netočne tvrdnje na praznu crtu napiši ispravne tvrdnje.

- a) Povjesničari pokušavaju odrediti uzroke, tijek i posljedice povijesnih događaja i procesa.

DA NE

- b) U povijesnoj znanosti nije bitno uspostaviti ispravan kronološki slijed događanja.

DA NE

- c) Povjesničari istražuju različita područja povijesnih zbivanja – politiku, društvo, gospodarstvo, znanost, tehnologiju, religiju.

DA NE

- d) Prije više od dvije tisuće godina rimski govornik Herodot zapisao je da je *povijest učiteljica života*.

DA NE

4. Objasni zašto je važno učiti povijest. Ima li povijest utjecaj na budućnost?

5. Dopuni rečenice.

_____ istražuje povezanost događaja i procesa na svjetskoj razini.

Povijest koja istražuje prošlosti samo jednog naroda naziva se _____.

6. Razvrstaj pojmove u tablicu.

Povijest je učiteljica života, otac povijesti, rimski govornik, djelo Povijest (Historia)

Ciceron	Herodot

7. Tko je prozvan *ocem povijesti* i zašto? Tko ga je tako nazvao?

8. Objasni što su povijesni izvori.

9. Popuni tablicu traženim podacima.

Navedi *vrste povijesnih izvora* koji nedostaju u tablici.

Razvrstaj u tablicu ponuđene povijesne izvore.

građevine, dokumenti, slike, audio i video zapisi na različitim medijima, legende, oruđe, fotografije, zakoni, mitovi, nakit, novine, bajke, novac, povelje, natpisi, filmske i digitalne snimke

Svakoj vrsti povijesnih izvora u tablici pridruži mjesto gdje se oni mogu čuvati.

muzeji, fonoteke, usmeno prenošenje, filmoteke, arhivi, knjižnice.

POVIJESNI IZVOR	PRIMJER	GDJE SE ČUVA
	oružje	
pisani		
		galerije
zvukovni		
	priče	

10. Poveži pojam s objašnjenjem.

HERALDIKA

proučava različita pisma u prošlosti

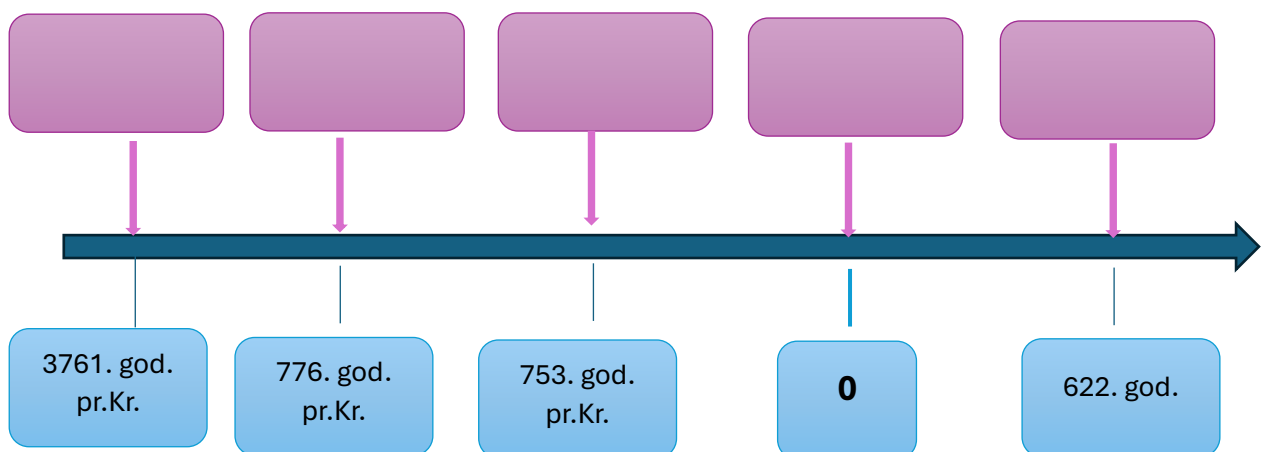
NUMIZMATIKA	proučava stare isprave, povelje, dokumente
PALEOGRAFIJA	proučava grbove
DIPLOMATIKA	proučava pečate
GENEALOGIJA	proučava novce u povijesti
SFRAGISTIKA	proučava obiteljska stabla

11. Objasni čime se bavi pomoćna povijesna znanost kronologija?

12. Jesu li svi ljudi u prošlosti na isti način računali vrijeme?

13. Na vremenskoj crti odredi kada počinje.

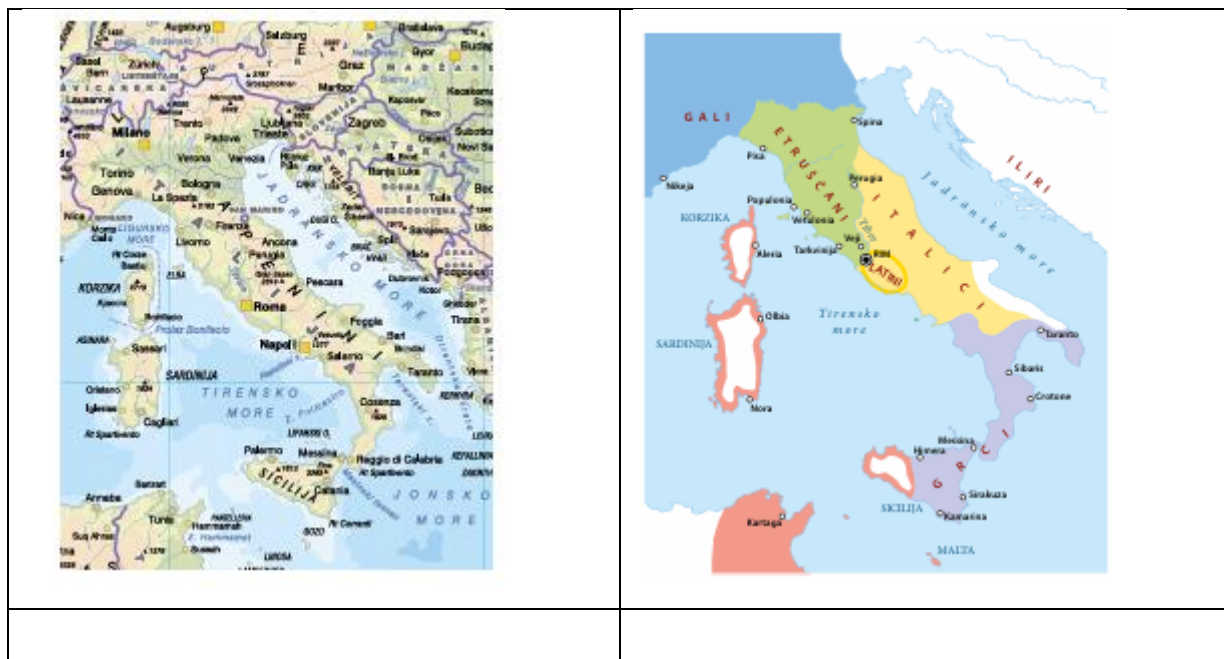
KRŠĆANSKA ERA, ŽIDOVSKA ERA, RIMSKA ERA, MUSLIMANSKA ERA, GRČKA ERA

14. Kako nazivamo zbirku povijesnih ili geografskih zemljovida i zašto?

Ovdje bi bilo dobro staviti malu sličicu Atlasa.

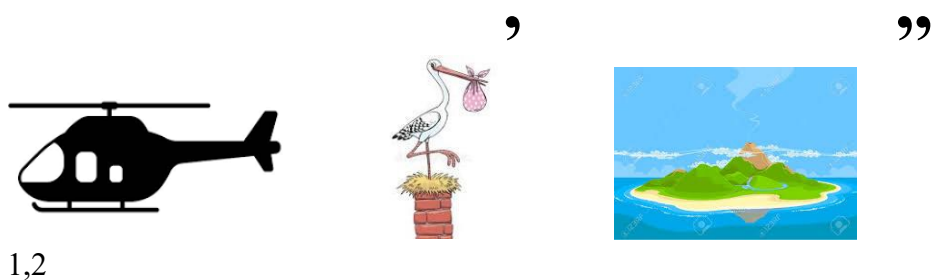
15. Uoči i opiši razlike između geografskog i povijesnog zemljovida.

1. Ispod zemljovida napiši je li to povijesni ili geografski zemljovid.

2. Uoči i opiši razlike među njima. (staviti crte za odgovor)

16. Riješi rebus.

RJEŠENJE: _____

U nekoliko rečenica napiši što znaš o pojmu iz rješenja.

2. RAĐANJE SREDNJOVJEKOVNE EUROPE

1. Na vremenskoj crti upiši:

- a) godinu koja označava početak srednjeg vijeka
- b) godinu koja označava kraj srednjeg vijeka.
- c) stoljeće kada se prvi put upotrebljava izraz *srednji vijek*.

d) Objasni zašto navedene godine označavaju početak i kraj srednjeg vijeka.

2. Pročitaj sljedeće rečenice. Ako je tvrdnja točna, zaokruži DA, a ako je netočna, zaokruži NE. Uz netočne tvrdnje na praznu crtu napiši ispravne tvrdnje.

- a) Zbog njegova dugog trajanja srednji vijek dijelimo na rani srednji vijek i kasni srednji vijek.

DA NE

- b) Kasni srednji vijek obilježava zastoj u gospodarskom, društvenom i kulturnom razvoju.

DA NE

- c) Naziv srednji vijek nastao je tek u 18. stoljeću.

DA NE

- d) Renesansni mislioci su razdoblje između kraja antike i vremena u kojem su živjeli smatrali izuzetno naprednim.

DA NE

3. Sljedeće zadatke riješi na slijepom zemljovidu i uz pomoć zemljovida. (trebala bi slijepi zemljovid zemljovida koji se nalazi na 69. stranici u atlasu, a takav će biti u udžbeniku)

- a) Kojim je slovom na zemljovidu označeno moćno Carstvo koje će do početka 9. stoljeća zavladati velikim dijelovima nekadašnjeg Zapadnog Rimskog Carstva? _____
(na zemljovidu označiti Vizigotsko, Franačko, Ostrogotsko i Alanovandalsko slovima)
- b) Na slijepi zemljovid upiši grad koji je središte Istočnog Rimskog Carstva (napraviti nekoliko crta)
- c) Na slijepom zemljovidu oboji plavom bojom more kojim se u srednjem vijeku odvijala glavna gospodarskih i trgovačkih aktivnosti.

4. Zaokruži slovo ispred netočnih tvrdnji (tri su tvrdnje netočne). Na prazne crte upiši točne tvrdnje umjesto netočnih.

- a) Franci su germanski narod, koji je prvobitno živio u južnoj Belgiji i sjevernoj Francuskoj.
- b) Dinastija Merovinga ime je dobila po vladaru Klodvigu.
- c) Franačka je država nakon Klodviga slabila, a sve su više jačali majordomi.
- d) Majordomi su bili papinski izaslanici.
- e) Papa je 800. godine na Božić okrunio Pipina Malog za kralja.

TOČNE TRVDNJE:

1. _____
2. _____
3. _____

5. Pomoću sljedećeg niza natuknica i pojmova opiši razvoj Franačkog Carstva za vrijeme Karla Velikog.

Karlo Veliki - Božić 800. godine - papa Lav III - titula imperator i augustus - bizantski car - bizantsko-franački rat - Mir u Aachenu - nadimak Veliki - šestogodišnji rat – Zapadno Rimsko Carstvo - Verdun

6. Navedi u čemu su bile prednosti Istočnog Rimskog Carstva u odnosu na Zapadno Rimsko Carstvo.

POLITIČKE PREDNOSTI	
GOSPODARSKE PREDNOSTI	
VOJNE PREDNOSTI	

Promisli i zaključi koliko je važna snažna i razvijena država za sigurnost njezinih građana.

Navedi kontinente na kojima se prostiralo Istočno Rimsko Carstvo.

Objasni zašto se Istočno Rimsko Carstvo uskoro prozvalo Bizantsko Carstvo.

7. Objasni značenje navedenih pojmova.

- a) **majordomi** _____
- b) **helenizacija** _____

8. Staviti sliku sv. Sofije

Što je prikazano na fotografiji? _____

Uz kojeg vladara vežemo građevinu prikazanu na fotografiji? _____

U kojem se gradu nalazila ta građevina? _____

Istraži, postoji li ta građevina i danas? Koja je njezina svrha?

9. Poredaj kronološki vladare Bizantskog Carstva.

_____ Bazilije II.

_____ Heraklije

_____ Bazilije I.

_____ Justinijan

10. Kojeg od navedenih vladara vežemo uz Zbornik građanskog prava? (zaokruži točan odgovor)

a) Bazilije II.

b) Heraklije

c) Justinijan

d) Bazilije I.

11. Dopuni rečenice:

Najistaknutiji kršćanski propovjednici bili su _____, redovnici koje je u 6. st. na jugu Italije osnovao _____. Njihovi _____ bili su središta i rasadnici pismenosti, kulture i umjetnosti među barbarskim narodima.

12. Zaokruži slovo ispred netočnih tvrdnji (dvije su tvrdnje netočne). Na prazne crte upiši točne tvrdnje umjesto netočnih.

a) Poveljom iz 756. franački je vladar Karlo Veliki na dijelu Apeninskog poluotoka uspostavio Papinsku Državu.

b) Nesuglasice između pape i carigradskog patrijarha dovele su do Velikog crkvenog raskola.

c) Jedinствена kršćanska crkva podijelila se na zapadno kršćanstvo ili pravoslavlje i na istočno kršćanstvo ili katoličanstvo.

d) Vladari barbarskih država, koji su i sami prihvatili kršćanstvo, širili su Kristovu vjeru među pokorenim narodima.

TOČNE TVRDNJE:

1. _____

2. _____

13. Poveži pojam s objašnjenjem.

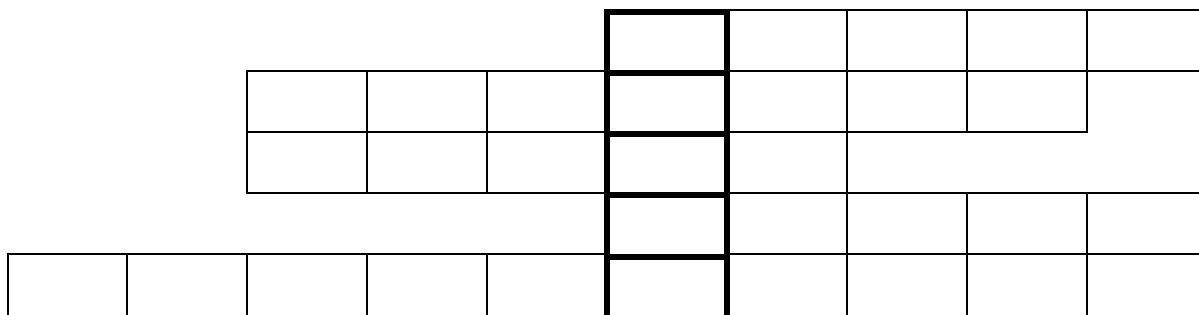
MUHAMED	na čelu arapske države
ISLAM	oblik vladavine u kojoj vladar obnaša i političku i vjersku vlast
KALIF	trgovac iz Meke
TEOKRACIJA	nova monoteistička religija

14. Analiziraj arapski utjecaj na Europu tako da popuniš sljedeću tablicu.

Koje su izume i znanstvena dostignuća donijeli Arapi u Europu?	1. 2. 3. 4. 5.
Koje su poljoprivredne kulture donijeli?	1. 2. 3. 4.

Što misliš kako su ti izumi, dostignuća i poljoprivredne kulture utjecali na razvoj Europe?

15. Riješi križaljku:

1. Obnaša i vjersku i političku vlast.
2. Trgovac iz Meke.
3. Nova monoteistička religija.
4. Izum stigao u Europu posredstvom arapskih trgovaca.
5. Oblik vladavine u kojoj jedna osoba ima i vjersku i političku vlast.

Rješenje: _____

U nekoliko rečenica napiši što znaš o pojmu iz rješenja.

16. Riješi rebus.

Rješenje: _____

Promotri zemljovid i izdvoji nekoliko gradova koji su stečeni potpisivanjem Zadarskog mira.

1. Pomoću sljedećeg niza natuknica i pojmova objasni uzroke i opiši tijek protudvorskog pokreta.

Ludovik – Ladislav Napuljski – Marija- Žigmund Luksemburški – 100 000 dukata – Dalmacija – pobuna – Elizabeta Kotromanić – hrvatski plemići

